UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kolmas jaosto)

12 päivänä lokakuuta 2016*

Ennakkoratkaisupyyntö — Oikeudellinen yhteistyö yksityisoikeudellisissa asioissa — Asetus (EY) N:o 44/2001 — 6 artiklan 3 alakohta — Vastakanteen käsite — Perusteettomaan etuun perustuva vaatimus — Kumotun ratkaisun perusteella maksetun määrän maksaminen — Ajallinen soveltamisala

Asiassa C-185/15,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Vrhovno sodišče (ylin oikeusaste, Slovenia) on esittänyt 15.1.2015 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 22.4.2015, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

**Marjan Kostanjevec**

vastaan

**F&S Leasing GmbH,**

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja L. Bay Larsen sekä tuomarit M. Vilaras, J. Malenovský, M. Safjan (esittelevä tuomari) ja D. Šváby,

julkisasiamies: J. Kokott,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— F&S Leasing GmbH, edustajinaan M. Rihtar ja B. Potočan, odvetnika,

— Slovenian hallitus, asiamiehenään T. Mihelič Žitko,

— Espanjan hallitus, asiamiehenään M. J. García-Valdecasas Dorrego,

— Euroopan komissio, asiamiehinään M. Wilderspin ja M. Žebre,

kuultuaan julkisasiamiehen 2.6.2016 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: sloveeni.

**tuomion**

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 22.12.2000 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 44/2001 (EYVL 2001, L 12, s. 1) 5 artiklan 1 alakohdan, 6 artiklan 3 alakohdan ja 15 artiklan 1 kohdan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat Marjan Kostanjevec, kotipaikka Sloveniassa, ja F&S Leasing GmbH (jäljempänä F&S), jonka sääntömääräinen kotipaikka on Itävallassa, ja jossa on kyse siitä, että rahoitusleasingsopimusta ei ole pantu täytäntöön.

## Asiaa koskevat oikeussäännöt

### *Unionin oikeus*

3 Asetuksen N:o 44/2001 johdanto-osan toisesta perustelukappaleesta ilmenee, että sen tavoitteena on sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan turvaamiseksi ottaa käyttöön ”säännökset, joiden avulla voidaan yhdenmukaistaa tuomioistuimen toimivaltaa siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa koskevat säännöt ja yksinkertaistaa muodollisuudet, jotta niissä jäsenvaltioissa annetut tuomiot, joita tämä asetus sitoo, tunnustetaan ja pannaan täytäntöön nopeasti ja yksinkertaisin menettelyin”.

4 Kyseisen asetuksen johdanto-osan 11–13 ja 15 perustelukappaleessa mainitaan seuraavaa:

”(11) Tuomioistuimen toimivaltaa koskevien sääntöjen ennustettavuuden on oltava hyvä, ja niiden on perustuttava periaatteeseen, jonka mukaan toimivaltainen tuomioistuin määräytyy pääsääntöisesti vastaajan kotipaikan perusteella, ja vastaajan kotipaikan tuomioistuin on aina toimivaltainen, lukuun ottamatta joitakin tarkoin rajattuja tapauksia, joissa riidan kohteen tai osapuolten sopimusvapauden vuoksi jokin muu liittymäperuste on oikeutettu. Oikeushenkilöiden kotipaikka olisi määriteltävä itsenäisesti yhteisten sääntöjen avoimuuden lisäämiseksi ja toimivaltaristiriitojen välttämiseksi.

(12) Asianmukaisen lainkäytön helpottamiseksi tai tuomioistuimen ja riita-asian läheisen yhteyden vuoksi tulisi olla vaihtoehtoisia toimivaltaperusteita vastaajan kotipaikan mukaan määräytyvän toimivaltaperusteen lisäksi.

(13) Vakuutus-, kuluttaja- ja työsopimusten osalta heikompaa osapuolta olisi suojeltava hänen etujensa kannalta suotuisammilla tuomioistuimen toimivaltaa koskevilla säännöksillä kuin mitä yleiset säännökset edellyttävät.

– –

(15) Lainkäytön yhdenmukaisuus edellyttää, että rinnakkaiset oikeudenkäynnit saadaan mahdollisimman vähiin ja on varmistettava, ettei kahdessa jäsenvaltiossa anneta keskenään ristiriitaisia tuomioita. – –”

5 Mainitussa asetuksessa säädetyt toimivaltaa koskevat säännöt ovat kyseisen asetuksen II luvussa. Mainittu luku sisältää muun muassa 1 jakson, jonka otsikko on ”Yleiset säännökset”, 2 jakson, jonka otsikko on ”Erityinen toimivalta”, ja 4 jakson, jonka otsikko on ”Toimivalta kuluttajansuojaa koskevissa riita-asioissa”.

6 Asetuksen N:o 44/2001 2 artiklan, joka kuuluu mainitun luvun 1 jaksoon, 1 kohdan sanamuoto on seuraava:

”Kanne henkilöä vastaan, jonka kotipaikka on jäsenvaltiossa, nostetaan hänen kansalaisuudestaan riippumatta tuon jäsenvaltion tuomioistuimissa, jollei tämän asetuksen säännöksistä muuta johdu.”

7 Asetuksen 3 artiklan, joka myös kuuluu tähän jaksoon, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jos henkilön kotipaikka on jäsenvaltiossa, häntä vastaan voidaan nostaa kanne toisen jäsenvaltion tuomioistuimessa ainoastaan tämän luvun 2–7 jakson säännösten nojalla.”

8 Mainitun asetuksen 5 artiklassa, joka on saman II luvun 2 jaksossa, säädetään seuraavaa:

”Jos henkilön kotipaikka on jäsenvaltiossa, häntä vastaan voidaan nostaa kanne toisessa jäsenvaltiossa:

1) a) sopimusta koskevassa asiassa sen paikkakunnan tuomioistuimessa, missä kanteen perusteena oleva velvoite on täytetty tai täytettävä,
   b) jollei toisin ole sovittu, tätä säännöstä sovellettaessa kanteen perusteena olevan velvoitteen täytäntöönpanopaikka on:

      — irtaimen tavaran kaupassa se paikkakunta jäsenvaltiossa, missä tavarat sopimuksen mukaan toimitettiin tai oli toimitettava,

      — palvelujen osalta se paikkakunta jäsenvaltiossa, missä palvelut sopimuksen mukaan suoritettiin tai oli suoritettava,
   c) jollei sovelleta b alakohtaa, sovelletaan a alakohtaa;

– –”

9 Saman asetuksen 6 artiklan, joka kuuluu myös kyseiseen 2 jaksoon, 3 alakohdan mukaan henkilöä, jonka kotipaikka on jäsenvaltiossa, vastaan voidaan nostaa kanne, ”jos kysymyksessä on vastakanne, joka perustuu samaan sopimukseen tai seikkaan kuin pääkanne, [myös] siinä tuomioistuimessa, jossa pääkanne on vireillä”.

10 Asetuksen N:o 44/2001 samassa II luvussa olevassa 4 jaksossa olevan 15 artiklan 1 kohdan c alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Kun asia koskee henkilön, jäljempänä ’kuluttaja’, sellaista tarkoitusta varten tekemää sopimusta, jota ei voida pitää hänen ammattiinsa tai elinkeinotoimintaansa liittyvänä, tuomioistuimen toimivalta määräytyy tämän jakson säännösten mukaisesti, jollei 4 artiklan ja 5 artiklan 5 kohdan säännöksistä muuta johdu,

– –

c) kaikissa muissa tapauksissa, jos sopimus on tehty sellaisen henkilön kanssa, joka harjoittaa kaupallista tai elinkeinotoimintaa siinä jäsenvaltiossa, jossa kuluttajalla on kotipaikka, tai joka millä keinoin tahansa suuntaa tällaista toimintaa kyseiseen jäsenvaltioon tai useisiin valtioihin kyseinen jäsenvaltio mukaan lukien, ja sopimus kuuluu kyseisen toiminnan piiriin.”

11 Mainitun asetuksen 16 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Kuluttaja voi nostaa kanteen toista sopimuspuolta vastaan joko sen jäsenvaltion tuomioistuimissa, missä tämän kotipaikka on, tai sen paikkakunnan tuomioistuimessa, missä kuluttajan kotipaikka on.

2. Toinen sopimuspuoli voi nostaa kanteen kuluttajaa vastaan ainoastaan sen jäsenvaltion tuomioistuimissa, missä kuluttajan kotipaikka on.

3. Tämän artiklan säännökset eivät vaikuta oikeuteen nostaa vastakanne siinä tuomioistuimessa, jossa pääkanne on tämän jakson säännösten mukaisesti vireillä."

12 Mainitun asetuksen 30 artiklan sanamuoto on seuraava:

"Tätä jaksoa sovellettaessa asian katsotaan olevan vireillä tuomioistuimessa:

1) ajankohtana, jona haastehakemus tai vastaava asiakirja jätetään tuomioistuimeen, edellyttäen, että kantaja ei ole sen jälkeen jättänyt ryhtymättä häneltä edellytettyihin toimiin haasteen antamiseksi tiedoksi vastaajalle, tai

2) jos asiakirja on annettava tiedoksi ennen sen jättämistä tuomioistuimeen, ajankohtana, jona tiedoksiannosta vastaava viranomainen ottaa sen vastaan, edellyttäen, että kantaja ei ole sen jälkeen jättänyt ryhtymättä häneltä edellytettyihin toimiin asiakirjan jättämiseksi tuomioistuimeen."

13 Saman asetuksen 66 artikla kuuluu kyseisen asetuksen VI lukuun, jonka otsikko on "Siirtymäsäännökset", ja sen sanamuoto on seuraava:

"1. Tämän asetuksen säännöksiä sovelletaan ainoastaan sellaisiin oikeudenkäynteihin, jotka on pantu vireille, ja sellaisiin virallisiin asiakirjoihin, jotka on laadittu sen jälkeen kun tämä asetus on tullut voimaan.

2. Jos oikeudenkäynti oli pantu vireille tuomion antaneessa jäsenvaltiossa ennen tämän asetuksen voimaantuloa, tuomiot, jotka on annettu tuon ajankohdan jälkeen, on tunnustettava ja pantava täytäntöön III luvun säännösten mukaisesti:

a) jos oikeudenkäynti tuomiojäsenvaltiossa oli pantu vireille sen jälkeen, kun Brysselin tai Luganon yleissopimus oli tullut voimaan sekä siinä jäsenvaltiossa, missä tuomio on annettu, että siinä jäsenvaltiossa, jolle pyyntö on osoitettu;

b) kaikissa muissa tapauksissa, jos sovelletut toimivaltasäännökset vastaavat II luvun säännöksiä tai sellaisen yleissopimuksen määräyksiä, joka asian tullessa vireille oli voimassa sen jäsenvaltion, missä tuomio on annettu, ja sen jäsenvaltion, jolle pyyntö on osoitettu, välillä."

*Slovenian oikeus*

14 Siviiliprosessilain (Zakon o pravdnem postopku) 183 §:ssä, joka koskee vastakannetta, säädetään seuraavaa:

"Vastaaja voi nostaa vastakanteen siihen saakka, kunnes pääasian käsittely on päättynyt samassa tuomioistuimessa:

1) jos vastakanne liittyy pääkanteeseen tai

2) jos pääkanne ja vastakanne voidaan sovittaa yhteen tai

3) jos vastakanteella vaaditaan sellaisen oikeuden tai oikeussuhteen toteamista, jonka olemassaolo tai puuttuminen vaikuttaa kokonaisuudessaan tai osittain pääkanteen ratkaisemiseen.

Vastakannetta ei voida nostaa, jos joku toinen tuomioistuin on toimivaltainen tutkimaan vastakanteen pääasian tai jos on säädetty toisenlaisesta menettelystä, jossa vastakanne on ratkaistava.

Vastakanne voidaan nostaa, vaikka saman tuomioistuimen on ratkaistava se muutetussa kokoonpanossa.”

**Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset**

15 F&S, jonka kotipaikka on Itävallassa, teki 14.1.1994 rahoitusleasingsopimuksen Kostanjevecin kanssa. Mainittuun sopimukseen perustuvien erääntyneiden kuukausierien maksamisen laiminlyönnin vuoksi F&S vaati 26.10.1995 viralliseen asiakirjaan perustuvalla täytäntöönpanohakemuksella kantajaa maksamaan hänelle 16 692,22 euroa. Kansallisen lainsäädännön mukaan se, että Kostanjevec vastusti kyseistä täytäntöönpanohakemusta, merkitsi asian saattamista Okrožno sodišče v Ptujun (Ptujin alueellinen tuomioistuin, Slovenia) käsiteltäväksi ja oikeudenkäyntimenettelyn aloittamista mainitun täytäntöönpanohakemuksen nojalla.

16 Viimeksi mainittu tuomioistuin velvoitti 28.4.2004 antamallaan tuomiolla Kostanjevecin maksamaan 16 692,22 euroa sopimukseen perustuvine korkoineen ja oikeudenkäyntikuluineen.

17 Višje sodišče v Mariborun (Mariborin muutoksenhakutuomioistuin, Slovenia) 11.4.2006 antamalla tuomiolla, jolla Kostanjevecin valitus hylättiin, ensimmäisen oikeusasteen 28.4.2004 antama tuomio tuli lainvoimaiseksi ja täytäntöönpanokelpoiseksi.

18 Kostanjevec haki mainittuun tuomioon muutosta ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa Vrhovno sodiščessa (ylin oikeusaste, Slovenia). Ennen kuin mainittu tuomioistuin ratkaisi kyseisen kanteen, F&S ja Kostanjevec sopivat 31.7.2006 tuomioistuimen ulkopuolisesta liiketoimesta, jolla he sopivat, että Kostanjevec maksaa viimeistään 30.8.2006 pääasiassa kyseessä olleen rahamäärän 16 692,22 euroa sekä oikeudenkäynti- ja täytäntöönpanokulut.

19 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kumosi 28.4.2004 annetun Okrožno sodišče v Ptujun tuomion ja 11.4.2006 annetun Višje sodišče v Mariborun tuomion 9.7.2008 antamallaan määräyksellä ja palautti asian ensimmäiseen oikeusasteeseen uudelleen ratkaistavaksi.

20 Mainitun asian palauttamisen johdosta Kostanjevec nosti Okrožno sodišče v Ptujussa vastakanteen, jolla hän vaati F&S:ää maksamaan takaisin 18 678,45 euroa, joka vastasi Kostanjevecin 31.7.2006 mainitun yhtiön kanssa tekemän liiketoimen täytäntöön panemiseksi 30.8.2006 maksamaa määrää, viivästyskorkoineen.

21 Ratkaistessaan asian uudelleen Okrožno sodišče v Ptuju hylkäsi 4.11.2009 antamallaan tuomiolla F&S:n perintävaatimuksen ja hyväksyi Kostanjevecin vastakanteen sillä perusteella, että viimeksi mainittu ei ollut saanut rahoitusleasingin kohteena ollutta tavaraa, joten F&S ei ollut täyttänyt kyseisen tavaran toimittamista koskevaa sopimukseen perustuvaa velvollisuuttaan.

22 F&S valitti kyseisestä ratkaisusta Višje sodišče v Mariboruun, joka katsoi 31.3.2010 antamallaan tuomiolla, että Kostanjevecin vastakanne oli jätettävä tutkimatta, koska ”kyseiset kanteet liittyvät toisiinsa siinä määrin, että ne sulkevat toisensa pois”. Mainittu tuomioistuin katsoi kuitenkin, että asetuksen N:o 44/2001 15 artiklan 1 kohdan b alakohdan nojalla Slovenian tuomioistuimet olivat toimivaltaisia.

23 Viimeksi mainittuun tuomioon, jonka osalta ensimmäisen oikeusasteen ratkaisusta tuli lainvoimainen, haettiin jälleen muutosta ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa; muutoksenhaku koski Slovenian tuomioistuinten toimivaltaa ratkaista vastakanne. F&S katsoi, että vastakanteen nostamiseksi

tai kuluttajasopimuksia koskeviin riita-asioihin liittyvien sääntöjen soveltamiseksi vaaditut edellytykset eivät täyty, koska pääasiassa kyseessä oleva riita-asia ei perustu rahoitusleasingsopimukseen tai kuluttajasopimukseen vaan perusteettomaan etuun.

24 Tässä tilanteessa Vrhovno sodišče päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Onko asetuksen N:o 44/2001 6 artiklan 3 alakohdassa tarkoitetun vastakanteen käsitettä tulkittava siten, että sillä tarkoitetaan myös kannetta, joka on nostettu kansallisessa oikeudessa tarkoitettuna vastakanteena sen jälkeen, kun muutoksenhakumenettelyssä oli kumottu vastaajan nostamaa pääkannetta koskevassa oikeudenkäynnissä annettu tuomio, joka tuli lainvoimaiseksi ja täytäntöönpanokelpoiseksi, kun tämä sama asia on palautettu ensimmäisen asteen tuomioistuimeen uutta ratkaisua varten ja kun kantaja vaatii perusteettomaan etuun perustuvassa vastakanteessaan sen summan palauttamista, jonka hän joutui maksamaan sellaisen myöhemmin kumotun tuomion perusteella, joka annettiin vastaajan pääkannetta koskevassa oikeudenkäynnissä?

2) Onko asetuksen N:o 44/2001 15 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua käsitettä kuluttajansuojaa koskevat riita-asiat tulkittava siten, että se kattaa myös tilanteet, joissa kuluttaja kansallisessa oikeudessa tarkoitettuna, pääkanteeseen liittyvänä vastakanteena nostaa oman kanteensa, jossa hän esittää perusteettomaan etuun liittyvän vaatimuksen, kun pääkanne liittyy asetuksen N:o 44/2001 mainitun säännöksen mukaiseen kuluttajansuojaa koskevaan riita-asiaan, kun kantaja, toisin sanoen kuluttaja, vaatii kanteellaan palauttamaan summan, jonka hän joutui maksamaan sellaisen (myöhemmin) kumotun tuomion perusteella, joka annettiin vastaajan pääkannetta koskevassa oikeudenkäynnissä, toisin sanoen kuluttajansuojaa koskevaan riita-asiaan perustuvan summan palautusta?

3) Mikäli edellä kuvaillussa tapauksessa toimivaltaa ei voida perustaa vastakannetta koskeviin toimivaltasääntöihin eikä sääntöihin, jotka liittyvät toimivaltaan kuluttajansuojaa koskevissa riita-asioissa,
   a) onko asetuksen N:o 44/2001 5 artiklan 1 alakohdassa tarkoitettua sopimusta koskevan asian käsitettä tulkittava siten, että se kattaa myös kanteen, jossa kuluttaja esittää perusteettomaan etuun perustuvan vaatimuksen mutta joka on nostettu kansallisessa oikeudessa tarkoitettuna osapuolten välistä sopimussuhdetta koskevaan vastaajan pääkanteeseen liittyvänä vastakanteena, jossa perusteettomaan etuun perustuvan vaatimuksen kohteena on sellaisen summan palauttaminen, jonka kantaja joutui maksamaan sellaisen (myöhemmin) kumotun tuomion perusteella, joka annettiin vastaajan pääkannetta koskevassa oikeudenkäynnissä, eli toisin sanoen siten, että se kattaa asian, jossa on kyse sopimusta koskevassa asiassa kyseessä olleen summan palautuksesta?

   mikäli edelliseen kysymykseen voidaan vastata myöntävästi, kysytään seuraavaa:
   b) onko edellä kuvaillussa tapauksessa asetuksen N:o 44/2001 5 artiklan 1 alakohdassa tarkoitetun täytäntöönpanopaikan mukaista toimivaltaa tutkittava niiden sääntöjen valossa, joilla säännellään perusteettomaan etuun perustuvasta vaatimuksesta johtuvien velvoitteiden täytäntöönpanoa?”

**Ennakkoratkaisupyynnön tutkittavaksi ottaminen**

25 Euroopan komissio katsoo kirjallisissa huomautuksissaan, että ennakkoratkaisupyyntöä ei voida ottaa tutkittavaksi. Se muistuttaa, että asetuksen N:o 44/2001 66 artiklan 1 kohdan mukaisesti asetusta sovelletaan ainoastaan oikeudenkäynteihin, jotka on pantu vireille sen voimaantulon jälkeen. Slovenian tasavallan tapauksessa kyseisiä säännöksiä voidaan komission mukaan siis soveltaa mainitun jäsenvaltion alueella vasta siitä lukien, kun se on liittynyt Euroopan unioniin, eli 1.5.2004 lukien.

26 Komission mukaan siinä tapauksessa, että pääasiassa vireillä oleva oikeudenkäynti katsotaan F&S:n 26.10.1995 tekemän pakkotäytäntöönpanohakemuksen johdosta nostetun kanteen jatkeeksi, mainittu oikeudenkäynti on selvästi alkanut paljon ennen kuin asetus N:o 44/2001 tuli voimaan Sloveniassa. Mainittua asetusta voitaisiin komission mukaan soveltaa vain siinä tapauksessa, että kun on kyse Kostanjevecin kanteesta sen summan palauttamiseksi, jonka hän on maksanut F&S:n kanssa 31.7.2006 tekemänsä liiketoimen nojalla sen tuomion perusteella, joka sittemmin on kumottu, sen itsensä osalta olisi kyseessä asetuksen N:o 44/2001 66 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu oikeudenkäynti.

27 Kuten julkisasiamies kuitenkin ratkaisuehdotuksensa 34 kohdassa toteaa, palautusta koskevan kanteen, joka on nostettu alkuperäisen kanteen uudelleen tutkimisen yhteydessä sen vuoksi, että kyseisen kanteen johdosta annettu lainvoimainen ratkaisu on kumottu, osalta on katsottava, että kyseessä on asetuksen N:o 44/2001 66 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu oikeudenkäynti.

28 Vaikka jäsenvaltioiden kansallisissa oikeusjärjestyksissä omaksutut ratkaisut voivat poiketa toisistaan lainvoiman periaatteen täytäntöönpanoa koskevien yksityiskohtaisten sääntöjen suhteen, se, että asiassa merkityksellisten kansallisten menettelysääntöjen mukaan kyseisestä ratkaisusta on tullut lainvoimainen, on riittävää, jotta voidaan katsoa, että myöhempi kanne, jonka tarkoituksena on vedota tuomioistuimessa perusteettomaan etuun perustuvaan oikeuteen vastapuolta vastaan, kuuluu mainitussa säännöksessä tarkoitetun oikeudenkäynnin käsitteen alaan.

29 Asetuksen N:o 44/2001 ajallisesta soveltamisalasta pääasiassa unionin tuomioistuimelle esitetyistä asiakirjoista ilmenee muutoinkin, että kaikki ennakkoratkaisupyynnössä esitetyt kysymykset koskevat Kostanjevecin vuonna 2008 nostamaa perusteetonta etua koskevaa kannetta, joten mainittu kanne kuuluu asetuksen N:o 44/2001 ajalliseen soveltamisalaan.

30 Näin ollen on katsottava, että ennakkoratkaisupyyntö täyttää tutkittavaksi ottamisen edellytykset.

## Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

### *Ensimmäinen kysymys*

31 Ensimmäisellä kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyrkii selvittämään lähinnä, onko asetuksen N:o 44/2001 6 artiklan 3 alakohtaa tulkittava niin, että mainitussa säännöksessä vastakanteen osalta tarkoitettu oikeuspaikka on toimivaltainen tutkimaan mainitunlaisen kanteen sellaisen määrän palauttamisesta perusteettomana etuna, joka vastaa tuomioistuimen ulkopuolisessa sopimuksessa sovittua määrää, silloin, kun mainittu kanne on nostettu samojen asianosaisten välisessä uudessa oikeudenkäynnissä, joka on seurausta sen ratkaisun kumoamisesta, johon kyseisten asianosaisten välinen alkuperäinen oikeudenkäynti johti ja jonka täytäntöönpano oli johtanut kyseiseen tuomioistuimen ulkopuoliseen sopimukseen.

32 Tältä osin on muistutettava yhtäältä siitä, että 13.7.1995 annetun tuomion Danværn Production (C-341/93, EU:C:1995:239) 12 kohdassa yhteisöjen tuomioistuin on jo tulkinnut asetuksen N:o 44/2001 6 artiklan 3 alakohdassa tarkoitetun vastakanteen käsitettä niin, että se koskee lähinnä erillistä vaatimusta kantajan tuomitsemisesta ja että mainittu vaatimus voi tapauksen mukaan koskea suurempaa summaa kuin se, jota kantaja on vaatinut, ja että vaatimuksen käsittelyä voidaan jatkaa, vaikka kantajan kanne hylätään.

33 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 39 kohdassa, vastakanne on siis voitava erottaa kantajan kanteesta ja se voi koskea erillistä tuomitsemista.

34 Pääasian kaltaisissa olosuhteissa alkuperäisen ratkaisun täytäntöön panemiseksi suoritetun maksun palauttamista ennen kyseisen ratkaisun kumoamista koskeva vaatimus on rahoitusleasingin vuokralleottajan itsenäinen vaatimus, jolla pyritään siihen, että vuokralleantaja tuomitaan erikseen palauttamaan se määrä, joka hänelle on aiheettomasti maksettu. Tällainen vaatimus ei siis ole pelkkä puolustautumiskeino vastapuolen nostamaa velkomiskannetta vastaan.

35 Asetuksen N:o 44/2001 6 artiklan 3 alakohdassa edellytetään lisäksi, että vastakanne ”perustuu samaan sopimukseen tai seikkaan kuin pääkanne”.

36 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 43 kohdassa, mainittua ilmausta on tulkittava itsenäisesti ja huomioon on otettava asetuksen N:o 44/2001 tavoitteet.

37 Tältä osin on todettava, että hyvän lainkäytön vuoksi erityinen oikeuspaikka vastakanneasiassa sallii sen, että asianosaiset käsittelevät samassa oikeudenkäynnissä ja saman tuomarin edessä kaikki keskinäiset vaatimuksensa, joilla on yhteinen alkuperä. Näin vältetään lukuisia turhia oikeudenkäyntejä.

38 Pääasian olosuhteiden kaltaisissa olosuhteissa vastakanteen perusteettoman edun palauttamisesta on katsottava perustuvan leasingsopimukseen, joka oli vuokralleantajan alkuperäisen kanteen taustalla. Sittemmin kumotun tuomion täytäntöön panemiseksi maksettua summaa vastaavaa väitettyä etua ei nimittäin olisi syntynyt ilman mainittua sopimusta.

39 Näin ollen on katsottava, että mainitunlaisissa olosuhteissa vastakanne perusteettoman edun palauttamisesta perustuu asetuksen N:o 44/2001 6 artiklan 3 alakohdassa tarkoitetulla tavalla pääasian asianosaisten väliseen leasingsopimukseen.

40 Kun edellä esitetty otetaan huomioon, ensimmäiseen kysymykseen on vastattava, että asetuksen N:o 44/2001 6 artiklan 3 alakohtaa on tulkittava niin, että mainitussa säännöksessä vastakanteen osalta tarkoitettu oikeuspaikka on toimivaltainen tutkimaan mainitunlaisen kanteen, jossa vaaditaan palauttamaan perusteettomana etuna määrä, joka vastaa tuomioistuimen ulkopuolisessa sopimuksessa sovittua määrää, silloin, kun mainittu kanne on nostettu samojen asianosaisten välisessä uudessa oikeudenkäynnissä, joka on seurausta sen ratkaisun kumoamisesta, johon kyseisten asianosaisten välinen alkuperäinen oikeudenkäynti johti ja jonka täytäntöönpano oli johtanut kyseiseen tuomioistuimen ulkopuoliseen sopimukseen.

*Toinen ja kolmas kysymys*

41 Koska ensimmäiseen kysymykseen annetun vastauksen mukaan asetuksen N:o 44/2001 6 artiklan 3 alakohdan nojalla vastakanteen osalta toimivaltainen tuomioistuin on toimivaltainen pääasiassa kyseessä olevien olosuhteiden kaltaisissa olosuhteissa ja koska mainittu vastaus mahdollistaa sen, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin voi todeta toimivaltaisen tuomioistuimen, toiseen ja kolmanteen kysymykseen ei ole tarpeen vastata.

## Oikeudenkäyntikulut

42 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kolmas jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

**Tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 22.12.2000 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 44/2001 6 artiklan 3 alakohtaa on tulkittava niin, että mainitussa säännöksessä vastakanteen osalta tarkoitettu oikeuspaikka on toimivaltainen tutkimaan mainitunlaisen vaatimuksen, jossa vaaditaan palauttamaan perusteettomana etuna määrä, joka vastaa tuomioistuimen ulkopuolisessa sopimuksessa sovittua määrää, silloin, kun mainittu kanne on nostettu samojen asianosaisten välisessä uudessa oikeudenkäynnissä, joka on seurausta sen ratkaisun kumoamisesta, johon kyseisten asianosaisten välinen alkuperäinen oikeudenkäynti johti ja jonka täytäntöönpano oli johtanut kyseiseen tuomioistuimen ulkopuoliseen sopimukseen.**

Allekirjoitukset